

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΤΡΙΤΗ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2003
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. $\alpha \rightarrow 3, \beta \rightarrow 5, \gamma \rightarrow 2, \delta \rightarrow 1$

A.1.2. Εθνικές γαίες: ήταν οι ακίνητες, οι κτηματικές ιδιοκτησίες των Οθωμανών στις περιοχές που περιήλθαν στον έλεγχο του ελληνικού κράτους. Η γη αυτή ανήκε είτε στον οθωμανικό δημόσιο είτε σε μουσουλμανικά ιδρύματα είτε σε ιδιώτες, ως ιδιοκτησία ή ως δικαίωμα νομής (εκμετάλλευσης). Οι περιουσίες αυτές περιήλθαν στην κυριότητα του ελληνικού κράτους «επαναστατικό δικαίω».

Φεντερασίων: Η μεγάλη πολυεθνική οργάνωση της Θεσσαλονίκης με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοικτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας.

Ομάδα Ιαπώνων: Το μοναδικό νέο πολιτικό στοιχείο ως το 1909 ήταν η εμφάνιση της κοινοβουλευτικής ομάδας των Ιαπώνων, πολιτικού μορφώματος υπό τον Δ. Γούναρη που ιδρύθηκε το 1906. Επίκεντρο της κριτικής του ήταν η αδυναμία του πολιτικού συστήματος να προσαρμοστεί στις εξελίξεις της κοινωνίας. Η ομάδα δεν μπόρεσε να επιβιώσει και διαλύθηκε το 1908.

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Σχολικό βιβλίο σελ.: 50 - 51 «τα 1910 οι πρόοδοι της εθνικής οικονομίας ήταν εμφανείς το καλοκαίρι του 1914, ο Α' Παγκόσμιος πόλεμος.»

A.2.2. Σχολικό βιβλίο σελ.: 170- 171 «Η άφιξη των προσφύγων και τη βιομηχανία ετοίμων ενδυμάτων.»

ΘΕΜΑ Β1

Η παρακμή των ξενικών κομμάτων, τα οποία δεν μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω στο νέο συνταγματικό καθεστώς, έδειξαν συμπτώματα στασιμότητας, δεν μπόρεσαν να ανταποκριθούν στις νέες ανάγκες και οδηγήθηκαν σε παρακμή, συμπίπτει με την ανάδειξη μιας νέας γενιάς ανθρώπων με εντελώς διαφορετική νοοτροπία και

καταβολές. Οι ηγετικές προσωπικότητες των ξενικών κομμάτων είχαν βιώσει την Επανάσταση και η νοοτροπία τους και τα ιδανικά τους οι απόψεις τους είχαν διαμορφωθεί στην προεπαναστατική περίοδο. Για την αμέσως επόμενη γενιά η επανάσταση ανήκε στην ιστορία. Η γενιά αυτή βίωνε ραγδαίες αλλαγές λόγω των συχνών πολιτικών μεταβολών και της οικονομικής και τεχνικής ανάπτυξης που ακολουθούσαν πρωτόγνωρους ρυθμούς. Η νέα γενιά όπως αναφέρεται στην πηγή, ήταν εμποτισμένη με τις αξιολισσόμενες εις την Ευρώπη φιλελεύθερες ιδέες. Η οικονομική και κοινωνική μεταβολή είχαν ως συνέπεια την εκ θεμελίων μεταβολή της αντίληψης για τη ζωή. Οι άνθρωποι σταμάτησαν να ζούν όπως οι πρόγονοί τους. Κατά την τριακονταετία όπως αναφέρει η πηγή αυξήθηκε η πληθυσμιακή σύνθεση με ιδιαίτερη βαρύτητα στα αστικά κέντρα. Αυξήθηκε ο αστικός πληθυσμός, ο οποίος βρισκόταν κοντά στα κέντρα; λήψης αποφάσεων και είχε μεγαλύτερη δυνατότητα ενημέρωσης για τις εξελίξεις. Εντυπωσιακή ήταν η μείωση των αναλφαβήτων στον ανδρικό πληθυσμό. Η σχετικά γρήγορη διάδοση της παιδείας αύξησε τις κοινωνικές εντάσεις. Οι απαιτήσεις των ανθρώπων αυξήθηκαν. Ακόμη και οι ημιμαθείς άρχισαν να επικρίνουν τις δυσλειτουργίες του κράτους και την καθυστέρηση σε σχέση με τις χώρες της Δύσης, ενώ εντάθηκε η επιθυμία για συμμετοχή στα πολιτικά πράγματα. Η νέα γενιά δεν είχε τις εμπειρίες της προηγούμενης – τουρκοκρατία, επανάσταση, αντιβασιλεία, βοήθεια των δυνάμεων σε κρίσιμες στιγμές - και αποστασιοποιήθηκε από τις αντιπαραθέσεις που κυριαρχούσαν στην προηγούμενη γενιά και τα κόμματα που την εξέφραζαν.

Η νέα γενιά ασκούσε έντονη κριτική στους παλαιότερους και φρονούσε ότι το συνταγματικό πολίτευμα δεν μπορούσε να αναπτυχθεί καθώς το αντιμετώπιζαν η αυλή και ο βασιλιάς τον οποίο θεωρούσε πολιτικά άρρωστο. Περί τα τέλη της δεκαετίας του 1850 έγινε φανερή μια συνολική δυσaréσκεια μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού λόγω οικονομικής δυσπραγίας και της δυσλειτουργίας του πολιτικού συστήματος και συγκροτήθηκαν αντιπολιτευτικοί όμιλοι με εκσυγχρονιστικά κατά κύριο λόγο αιτήματα:

- ελεύθερες εκλογές
- φορολογική μεταρρύθμιση με στόχο την ελάφρυνση των αγροτών
- κρατικές επενδύσεις σε έργα υποδομής
- ίδρυση αγροτικών τραπεζών
- απλούστερη διοίκηση

Τα αιτήματα αυτά εξέφρασε ο Αλ. Κουμουνδούρος. Το Φεβρουάριο του 1862 η δυσaréσκεια κατέληξε σε επανάσταση με αίτημα την απομάκρυνση του βασιλιά. Στη δεύτερη πηγή επισημαίνεται η γενική δυσaréσκεια απέναντι στο πρόσωπο του βασιλιά. Καθώς και η συμμετοχή μιας πλειάδας ετερογενών πολιτικών και στρατιωτικών στοιχείων. Στην επανάσταση συμμετείχαν κατά κύριο λόγο αξιωματικοί, άνεργοι απόφοιτοι πανεπιστημίου που δεν ήθελαν να εργαστούν στους κλάδους της αγροτικής και βιοτεχνικής παραγωγής και αισθάνονταν κοινωνικά αδικημένοι. Συμμετείχαν και πολλά άτομα ανώτερων κοινωνικών στρωμάτων τα οποία ζητούσαν ευκαιρίες για ενεργότερη συμμετοχή στα πολιτικά πράγματα. Τελικά στις 12 Οκτωβρίου 1862 ο Όθωνας αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα.

ΘΕΜΑ Β2

Στο συγκεκριμένο κείμενο ο Ελ. Βενιζέλος με πνεύμα μετριοπάθειας και προσεκτική – διπλωματική διατύπωση, αντάξια του ήθους του επισημαίνει τη διαφωνία του με το βασιλιά Κωνσταντίνο και τον επιπλήττει, καθώς θεωρεί ότι έχει πέσει θύμα τόσο των στρατιωτικών του συμβούλων, της Αντιβασιλείας, και της προσωπικής του συμπάθειας προς τη Γερμανία. Δεν ξεχνάμε πως ο ίδιος είχε δεχτεί την άμεση επίδραση της γερμανικής στρατιωτικής εκπαίδευσης και είχε παντρευτεί Γερμανίδα, επομένως οι δεσμοί του με τη Γερμανία ήταν ιδιαίτερα έντονοι – όσο και των φιλοδοξιών του να συγκεντρώσει την εξουσία στα χέρια του.

Αφορμή για τη έκφραση της διαφωνίας μεταξύ Βενιζέλου και Κωνσταντίνου υπήρξε η συμμετοχή της Ελλάδας στον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Οι Φιλελεύθεροι τάσσονταν υπέρ της συμμετοχής της Ελλάδας στον πλευρό της Αντάντ προσδοκώντας εδαφικά οφέλη. Αντίθετα ο βασιλιάς και το επιτελείο του θεωρούσαν ανεύθυνη τη θέση των Φιλελευθέρων εκτιμώντας ότι η έκβαση του πολέμου ήταν αβέβαιη και θα μπορούσαν να νικήσουν οι Κεντρικές Δυνάμεις. Δεδομένης της κυριαρχίας της Αγγλίας στην Αν. Μεσόγειο και παρά τους δεσμούς με τη Γερμανία ο Κωνσταντίνος δεν μπορούσε να ζητήσει τη συμμετοχή της Ελλάδας στο πλευρό των Κεντρικών Δυνάμεων γι' αυτό έλαβε θέση υπέρ της ουδετερότητας της Ελλάδας. Η εμμονή του βασιλιά σ' αυτή τη θέση τον οδήγησε να δράσει με τρόπο που υπέσκαπτε τα θεμέλια του πολιτικού συστήματος. Ανέπτυξε μυστική διπλωματία εν αγνοία της κυβέρνησης καταφεύγοντας και σε παράνομα μέσα – παράδοση απόρρητων διπλωματικών εγγράφων στους Γερμανούς- προκαλώντας το 1915 δύο φορές την παραίτηση της κυβέρνησης Βενιζέλου.

Επιμέλεια απαντήσεων:
Μπέκου Νατάσα – Φιλόλογος
Σκουριανού Μαίρη – Φιλόλογος
Φροντιστήριο Μ.Ε. «ΕΠΙΛΟΓΗ» - Καλαμάτα
<http://www.epil.gr>